

Koha Kütüphane Otomasyon Sistemi

Zeki Çelikbaş celikbas@itu.edu.tr

Özgür Yazılım

- Özgür Yazılım Nedir?
  - Özgür kullanım,
  - Kodunu değiştirme özgürlüğü,
  - Yeniden dağıtma ve toplum ile paylaşma özgürlüğü,
  - Programı geliştirme ve gelişmiş hali ile topluma dağıtma özgürlüğü.
- Özgür Yazılımın Lisanslanması
- GNU General Public Lisans (GNU Genel Kamu Lisansı)

Kütüphane Otomasyon Tarihi

- ◆1940 Öncesi: Manuel, Bilgisayar öncesi tarih.
- ◆1961 KWIC
- ◆1965-1968 MARC I & MARC II
- **◆**1970-79 SEQUEL/SQL
- **◆1967 OCLC**
- ◆1980-1990 Ticari programların yaygınlaşması
- ◆1999 Koha

Kütüphane Otomasyon Sistemleri

Linux Kullanıcıları Derneği

Ticari Programlar

- Innopac
- **♦**VTLS
- **◆KYBELE**
- **BLISS**
- Yordam

Özgür Yazılımlar

- ◆Koha
- **⊕**Emilda
- ◆OpenBook
- **♦**CD/ISIS
- Avanti

www.oss4lib.org

Koha'nın Genel Özellikleri

- Ödün verme
- Satınalma
- Kataloglama
- Üyeler
- Opac
- Rapor ve istatistikler

Geliştirme ve Yardım

- Web: www.koha.org koha'nın resmi web sitesi.
- CVS: cvs.koha.sourceforge.net:/cvsroot/koha
- Listeler: http://koha.org/mailing/index.html koha@lists.katipo.co.nz koha tartışma listesi günlük yaklaşık 5 mesaj. Koha-devel Çeviri (Almanca ve Fransızca) http://sourceforge.net/mail/? group id=16466
- Bug: bugs.koha.org Koha içinde karşılaştığınız hataları bildirmek.
- IRC: irc.katipo.org Geliştiriciler ve koha kullanıcıları aralarında chat yapmak.
- Wiki: http://www.saas.nsw.edu.au/wiki/index.php? page=KohaProject Dokumantasyon çalışmaları

- Koha nasıl ölçeklenebilir? / Ne kadar büyük bir kütüphane sistemini destekleyebilir?
  - Koha geliştiricilerinin düşüncesine göre bu doğrudan veritabanı (MySQL) ile ilgili. Veritabanınızın performansı ise donanımızın ile doğrudan alakalıdır. Daha hızlı bir işlemci, çok RAM sisteminizin daha rahat çalışmasını sağlar. Bu açıdan bakıldığında Koha'nın Dünya üzerinde altından kalkamayacağı kütüphane yoktur.

- Koha nasıl bir donanım üzerinde çalışabilir?
  - HLT (3 Kütüphane, 80.000 kitap, 25.000 kullanıcı) Dual Intel Pentim III 1 Gigahertz İşlemci 1 Gb. RAM Mirrored Maxtor 20Gb. 7200Rpm disks Debian Linux "woody"
  - CMSD (8 Kütüphane, her ktp. 2-8 bin kitap, 1000 kullanıcı)
     Pentium 200 Mhz 300 Mhz
     64 MB RAM
  - UUBF (1 Kütüphane, 1000 kitap, 1000 kullanıcı)
     Pentium 133 Mhz işlemci
     64 MB RAM

HLT – Hoorowhenua Library Trust, New Zealand CMSC – Coast Mountain School District, BC, Canada UUBF – Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Türkiye

- Koha ile ne çeşit barkod kullanabiliriz?
  - Herhangi bir barkod tarayıcı / Herhangi bir barkod standardı (EAN-13, UPS, ISBN, code 39)
  - System Preferances altından "AutoMemberNum 1" olarak ayarlanırsa sistem her kullanıcı için otomatik olarak bir barkod üretecektir.
  - GNU lisanslı bir yazılım olan "barcode" ile hem kitaplar hemde kullanıcılar için barkodlar üretip basabilirsiniz. (linux+win32).

- Koha'nın çalışması için gerekli yazılımlar nelerdir?
  - Linux
  - Apache
  - MySQL (başka bir veritabanıda olabilir)
  - Perl
    - Ve bazı moduller
  - windows üzerinde çalışır durumda

- Koha'nın MARC desteği varmı?
  - Z39.50 sunucularından MARC formatında kayıt alabilir.
  - MARC kayıtları (iso2709) Koha'ya aktarmak mümkün.
  - MARC formatında kayıt ihraç edebiliyor.
    - http://www.loc.gov/marc/

MARC kayıtları almadan önce (MARC21/UNIMARC) Preferences seceneği altındaki MARC Test programı ile kayıtları test etmek iyi olacaktır.

- Kendi dilimizde kullanabilirmiyiz?
  - İngilizce
  - Fransızca
  - Çekce
  - İspanyolca

Kurulum ile birlikte geliyor. Türkçe ?

Koha Kurulumu

- Kurulum için gerekenler
  - Veritabanları ile ilgili deneyim, SQL bilgisi
  - Kütüphanecilik terim ve yöntemleri konusunda bilgi (http://lu.com/odlis/)
  - MARC formatında kataloglama yeteneği (http://www.loc.gov/marc/umb/)
  - İşletim sistemini (linux) komut satırından kullanmak için deneyim

http://www.koha.org/installation/quick-start.html http://www.koha.org/manual/book1.html

Koha'nın Kurulumu

◆İşletim Sisteminin Hazırlanması

- DNS kul. (opac.ktph.alani , intranet.ktph.alani)
- PORT kul. (www.ktph.alani:80, www.ktph.alani:8080)
- Perl (Marc, Net, Mail, Event)

```
Perl -MCPAN -e 'install "HTML::Template"'
Perl -MCPAN -e 'install "MARC::Record"'
Perl -MCPAN -e 'install "Mail::Sendmail"'
```

Yaz

```
yaz
yaz-lib
yaz-doc
```


Koha'nın Kurulumu


```
#./installer.pl
are you ready to begin installation?([Y]/N)
Checking perl modules....
OPAC Directory [/usr/local/koha/opac]:
Intranet Directory [/usr/local/koha/intranet]:
Koha Log Directory [/usr/local/koha/log]:
Database Name [Koha]:
Database Host [localhost]:
Database User [kohaadmin]:
Password for database user admin:XXXXXX
E-mail contact [webmaster@]:
Host name or IP Address [160.75.14.215]:
Enter OPAC Port [80]:
Enter Intranet Port [8080]:
```


Koha'nın Kurulumu

Please enter MySQL admin password:XXXXX

Copying files.....

Creating database.....

Chose MARC definition [1]:

Branc Name [Main Library]:

Printer Name [Library Printer]:

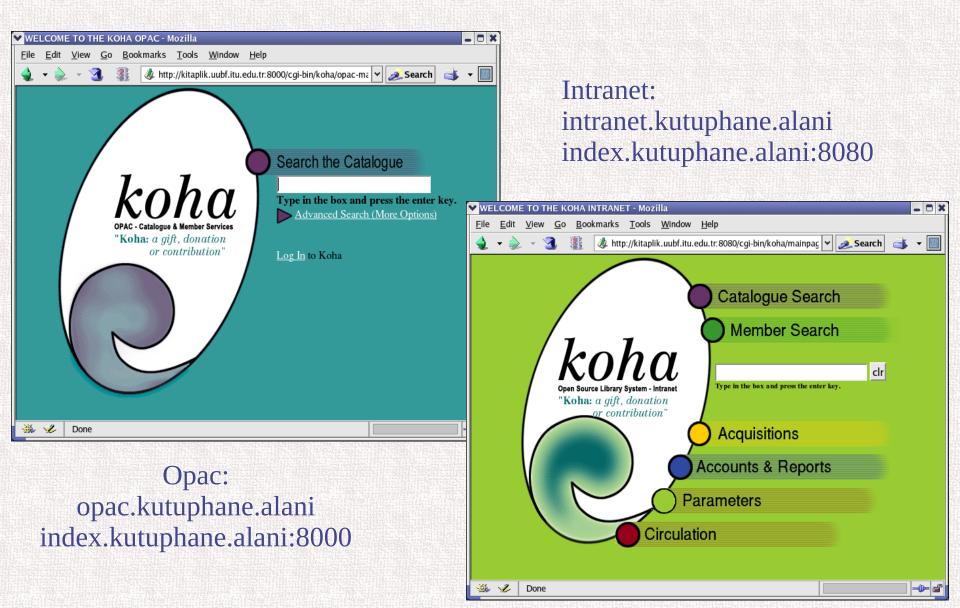
Which language do you choose? En

Wolud you like to try to restart Apache now? ([Y]/N)

Koha Kuruldu

Parametreler

Biblio related

• **Item types** Define item types.

• Book funds Book fund administration.

• **Budget** The monies allocated to your book funds.

• Authorised values Define categories and authorised values for them.

• **Thesaurus** Management of thesaurus and authorities files.

MARC related

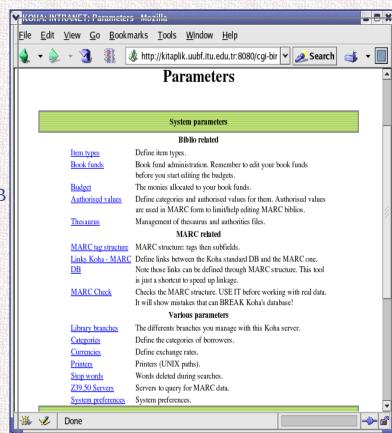
• MARC tag structure MARC structure: tags then subfields.

• **Links Koha** - **MARC DB** Define links between the Koha standard DB and the MARC one.

•MARC Check Checks the MARC structure.

Various parameters

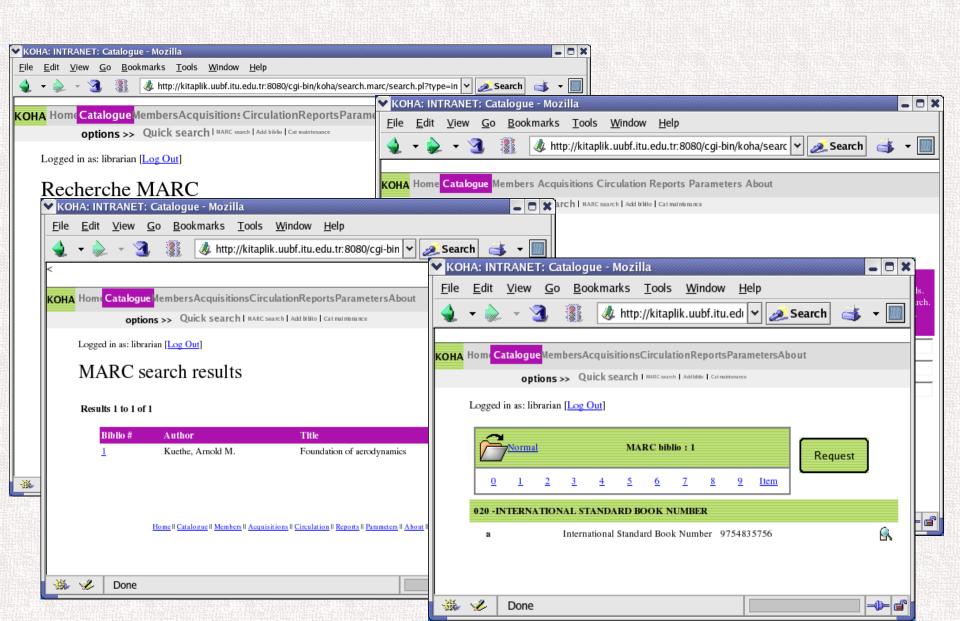
- **Library branches** The differents branches you manage with this Koha server.
- Categories Define the categories of borrowers.
- Currencies Define exchange rates.
- **Printers** Printers (UNIX paths).
- **Stop words** Words deleted during searches.
- **Z39.50 Servers** Servers to query for MARC data.
- System preferences System preferences.

/ Kataloglama

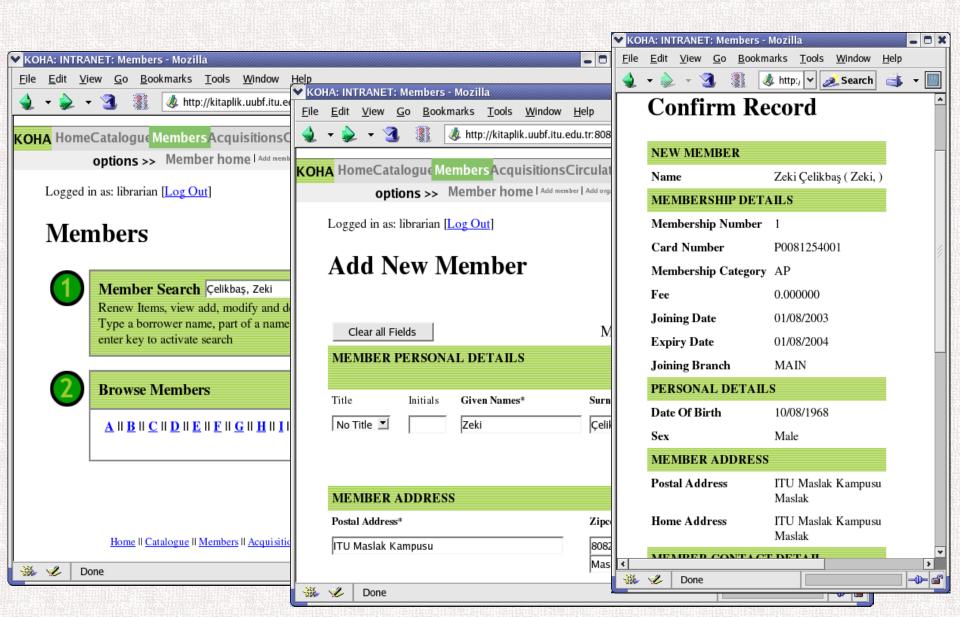

Üyelik İşlemleri

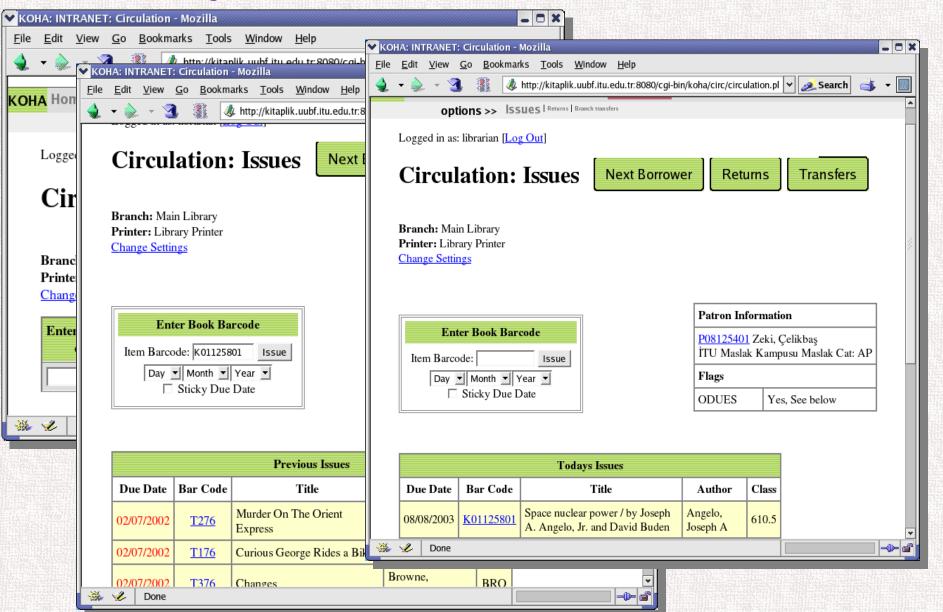

Odünç verme

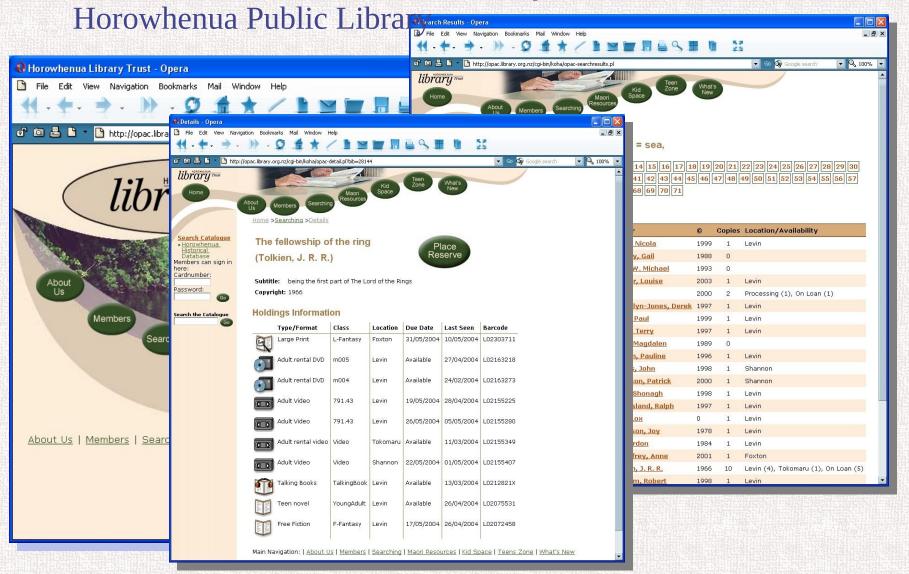

Koha Kullanabilecek Kütüphaneler

- Halk Kütüphaneleri
- Okul Kütüphaneleri
- Özel Araştırma Kütüphaneleri
- Üniversite Kütüphaneleri
- Ulusal/Uluslar arası organizasyonlar

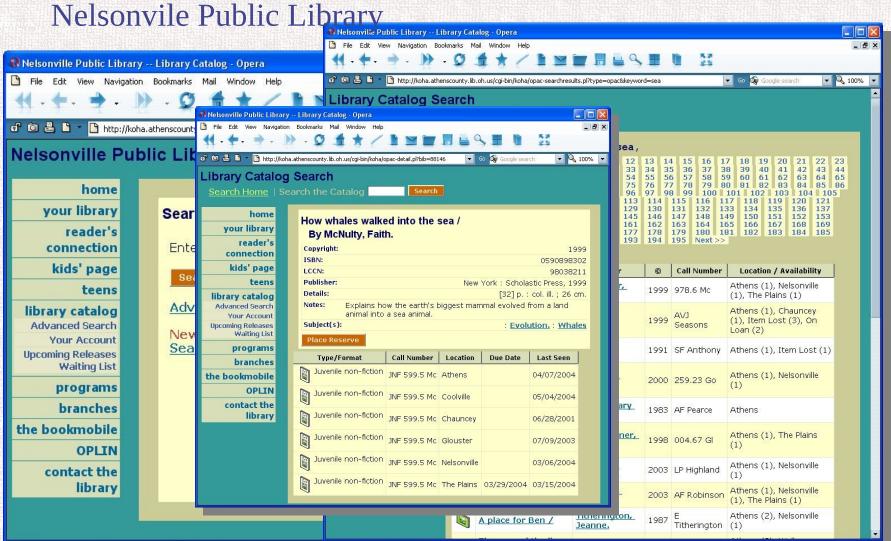

http://opac.library.org.nz/cgi-bin/koha/opac-main.pl

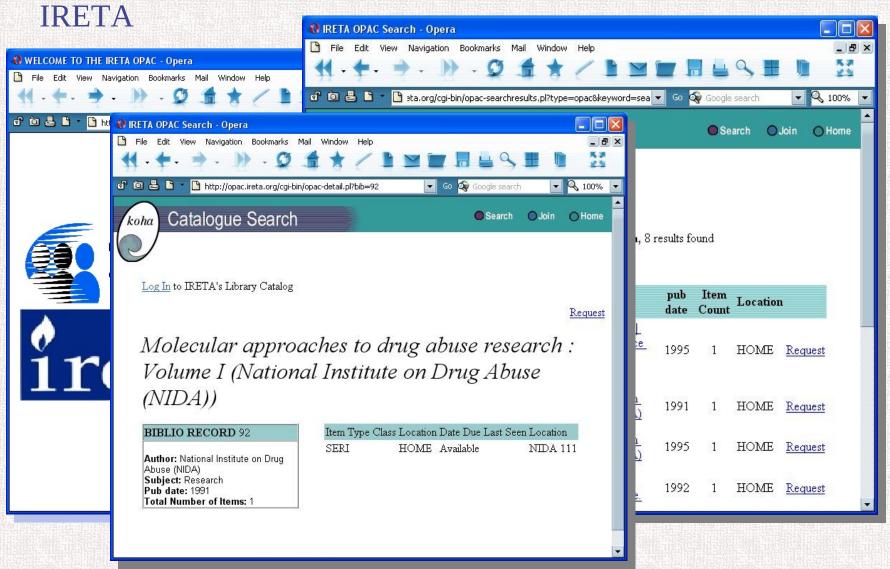

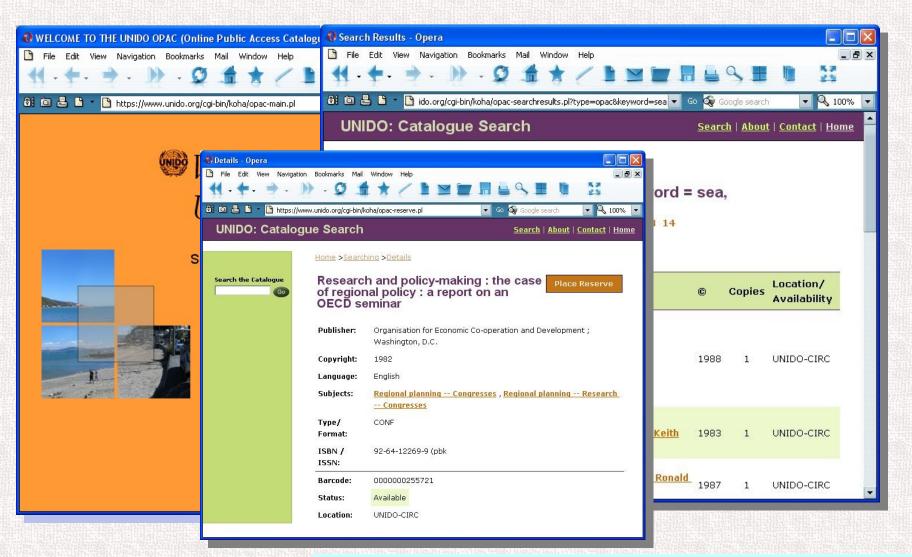

UNIDO

https://www.unido.org/cgi-bin/koha/opac-main.pl

Yedekleme

Kullanıcı : kohaadmin

Yetki : chmod 600 yedek_betigi.sh

Cron : saat 05:00 – 20:00

Koha'nın Eksileri

- Süreli yayınlar
- Z39.50 sunucusu
- UNICODE Desteği
- Daha fazla rapor
- Daha fazla dokümantasyon

Koha 2.2 Yol Haritası

- ◆2.2RC1 sürüm Eylül (2004)
- Kararlı sürüm 2.2 Aralık
- Unicode desteği eklenecek
- **♦**OPAC
  - Z39.50 üzerinden başka ktp. tarama
  - MARC kayıt/Gönderme
  - Virtual Bookshelf
- Kataloglama
  - Birden fazla kataloglama ekranı, biri kitap diğeri dergi vb.
  - Süreli yayınların kataloglanması
  - MARC authorities/thesaurus
  - Z39.50 Sunucu
  - Dewey ve LC

Sorular? Yorumlar!